

Hafik Zara Tepeleri

ORT043

Korumaya Bağımlı
Gerileme (-1)

Tödürge Gölü © Ali İhsan Gökçen

Yüzölçümü : 103032 ha
Boylam : 37,41°D
Enlem : 39,80°K
Koruma Statüleri : Yok

Yükseklik : 1270 m - 1877 m
İl(ler) : Sivas
İlçe(ler) : Zara, Sivas merkez, Hafik

Bu ÖDA, BTC Boru Hattı Şirketi'nin desteğiyle detaylı olarak araştırılmıştır.

- **Alanın Tanımı:** Sivas il merkezinin doğusuyla Zara ilçe merkezinin batısı arasında uzanan jipsli ve kireçtaşı-kumtaşı kayalıklarından oluşan tepelerdir. Doğubati doğrultusunda akan Kızılırmak Nehri alanı ikiye böler. Sivas - Zara karayolu da alanın içinden geçmektedir. Jipsli tepelerin arasında çok sayıda irili ufaklı göl ve mevsimsel bataklık bulunur. Bölgedeki en büyük göl eskiden tek başına önemli kuş alanı olarak kabul edilen Tödürge Gölü'dür. Alan aynı zamanda Büyük, Kuru ve Lota göllerini de içerir.
- **Habitatlar:** ÖDA; jipsli bozkırlar, kuru tarım alanları, hafif tuzlu ve tatlı göller, bu göllerle bağlantılı hafif tuzlu bataklıklar ve nehir kıyısı bitki topluluklarını içerir. Hafik ve Tödürge göllerinin kıyılarında sazlık alanlar yer alır. Alandaki diğer göller mevsimsel olarak oluşur ve çok az bir kısmı sazlık içerir.
- **Türler:** Hafik Zara Tepeleri 21 bitki taksonu için ÖDA kriterlerini sağlamaktadır. ÖDA'da nesli tükenme tehlikesiyle karşı karşıya olan çok sayıda jipsofil bitki bulunmaktadır. ÖDA, bölgede bulunan sulakalan sistemleri nedeniyle kuşlar açısından da büyük önem taşır. Alanda üreyen ve ÖDA kriterlerini sağlayan kuşlar arasında kara çaylak (*Milvus migrans*), küçük akbaba (*Neophron percnopterus*), küçük kerkenez (*Falco naumanni*), turna (*Grus grus*), dikyuruk (*Oxyura leucocephala*) ve sumru (*Sterna hirundo*) bulunmaktadır.
- **Alan Kullanımı:** Bölge halkının gelirinin büyük kısmını hayvancılık oluşturmakta ve yoğun olarak küçükbaş hayvancılık yapılmaktadır. Bunun yanında arazi şartlarının uygun olduğu bölgelerde kuru tarım faaliyetleri de yürütülmektedir.
- **Tehditler:** Devlet Su İşleri (DSİ) tarafından yapımı planlanan İmranlı Barajı Sulama Şebekesi ile Hafik ve Zara ovalarında 11200 hektar alan sulu tarıma açılacaktır. İmranlı Baraj gövdesi 2003 yılında tamamlanmıştır. Proje sonucunda bölgedeki sulakalanların su bütçesi zarar görecektir ve nadir bitkilerin bulunduğu bozkırlar doğal özelliğini kaybedecektir. Alandaki yoğun hayvancılık faaliyetleri bitki örtüsüne zarar vermektedir. Bunun yanında çalı ve ağaçların yakacak amaçlı kesimi de alanın karşı karşıya bulunduğu tehditlerden biridir. ÖDA içinde faaliyet gösteren çok sayıda taş ve kum ocağının alandaki nadir bitki türlerini

nasıl etkilediği bilinmemektedir.

- **Koruma Çalışmaları:** Sivas Valiliği Tödürge Gölü'nün tanıtılması ve buradaki doğal yapıya zarar veren rekreasyonel faaliyetlerin durdurulması amaçlı çalışmalar yapmaktadır. Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Tödürge Gölü'nde kuş sayımları gerçekleştirmektedir. Çevre ve Orman Bakanlığı Sulak Alanlar Şubesi'nin girişimleriyle Tödürge Gölü, 2004 yılında Ramsar alanı adaylarından biri olarak belirlenmiştir. Ancak alan henüz resmi koruma statüsünü kazanamamıştır. Doğa Demeği, Bakü Tiflis Ceyhan Boru Hattı Şirketi'nin desteğiyle, alanda kuş araştırmaları yürütmüştür. Demek, alanın yönetim planı çalışmalarının başlatılması için çalışmaktadır.

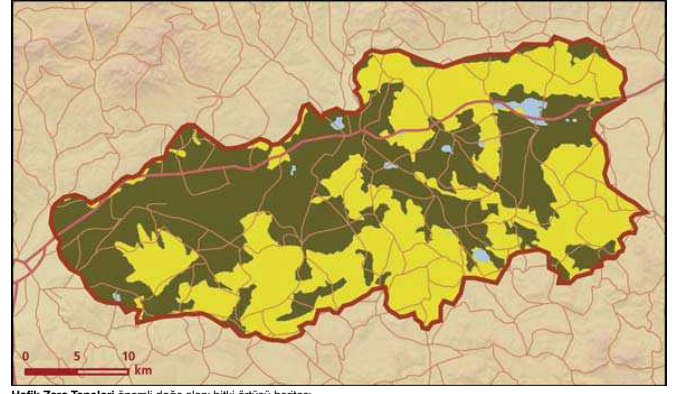
Zara © Ali İhsan Gökçen

- **Yerel İlgili Sahipleri**
Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü Sulak Alanlar Şube Müdürlüğü; Sivas Valiliği; Sivas İl Çevre ve Orman Müdürlüğü; Zara Kaymaklığı; Hafik Kaymaklığı; Hafik İlçe Jandarma Komutanlığı; Zara İlçe Jandarma Komutanlığı; Doğa Demeği; Bakü Tiflis Ceyhan Boru Hattı Şirketi.

- **Bahtiyar Kurt**

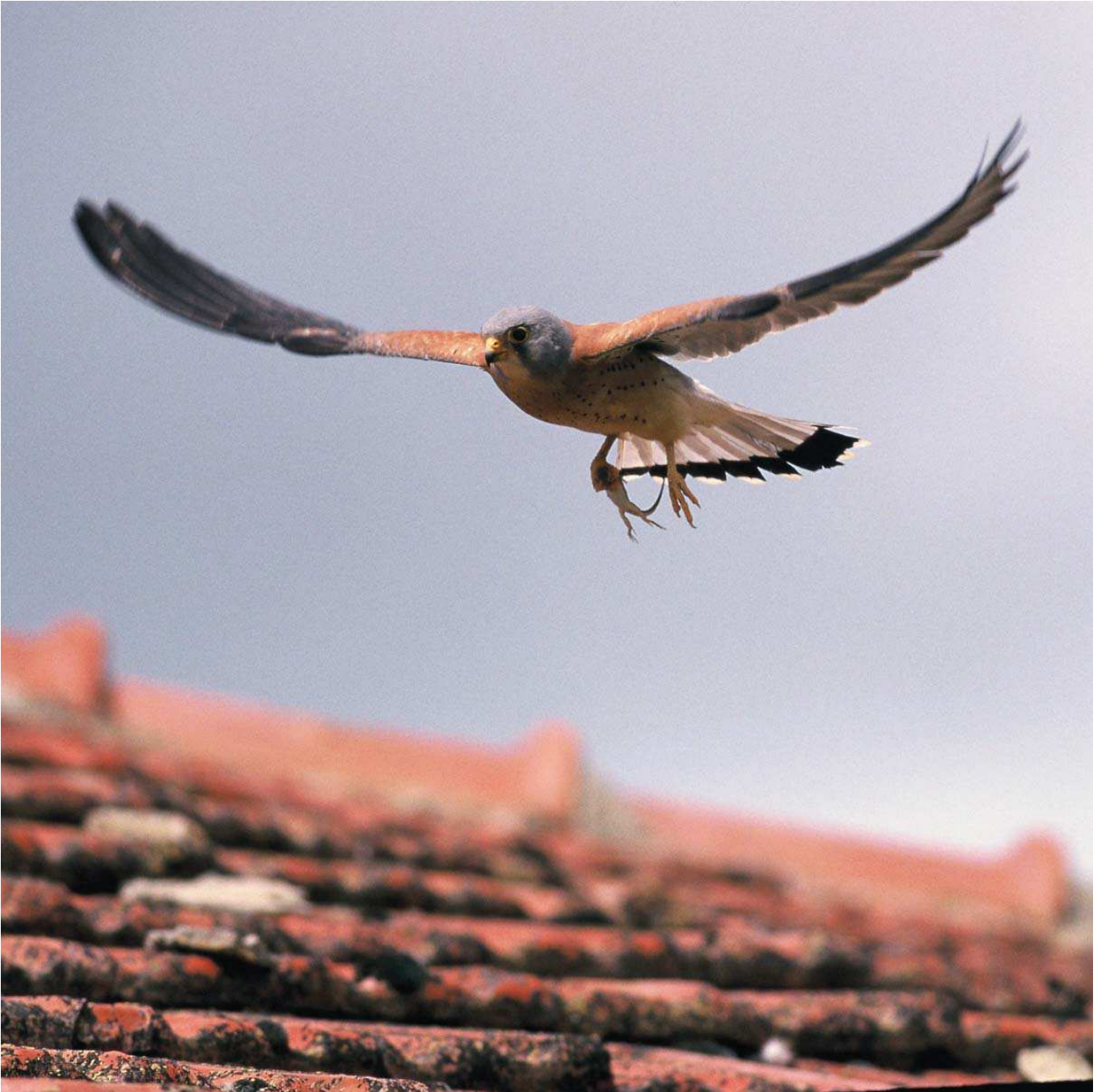
Hafik Zara Tepeleri önemli doğa alanı topografya haritası

Hafik Zara Tepeleri önemli doğa alanı bitki örtüsü haritası

Takson Adı	E	TE	Kırmızı Liste		Popülasyon Büyüklüğü	ÖDA Kriteri
			K	B		
<i>Achillea sintensis</i>	1	0	-	NT	Var	A2
<i>Aethionema lepidoides</i>	1	0	-	EN	Var	A1, A2
<i>Astragalus chthonocephalus</i>	0	0	-	-	Var	A2
<i>Astragalus kangalicus</i>	1	0	-	-	Var	A2
<i>Astragalus pinetorum ssp. multifolius</i>	1	0	-	-	Var	B2
<i>Astragalus zaraensis</i>	1	0	-	CR	Var	A1, A2
<i>Campanula sivasica</i>	1	0	-	EN	Var	A1, A2
<i>Chrysocamela noeana</i>	1	0	-	EN	Var	A1, A2
<i>Cirsium polycephalum</i>	1	0	-	CR	Var	A1, A2
<i>Gypsophila heteropoda ssp. minutiflora</i>	1	0	-	CR	Var	B1, B2
<i>Haplophyllum cappadocicum</i>	1	0	-	NT	Var	A2
<i>Isatis sivasica</i>	1	0	-	-	Var	A2
<i>Lepidium caespitosum</i>	1	0	-	VU	Var	A1
<i>Onosma polyanthum</i>	1	0	-	LC	Var	A2
<i>Onosma sintensis</i>	1	0	-	VU	Var	A1, A2
<i>Paronychia galatica</i>	1	0	-	NT	Var	A2
<i>Ricotia varians</i>	1	0	-	EN	Var	A1, A2
<i>Scorzonera aucherana</i>	1	0	-	VU	Var	A1, A2
<i>Scorzonera hieracifolia</i>	1	0	-	LC	Var	A2
<i>Scrophularia lepidota</i>	1	0	-	VU	Var	A1, A2
<i>Thesium stellerioides</i>	1	0	-	VU	Var	A1, A2
<i>Anthus campestris</i>	0	0	LC	LC	Var (Üreme)	C1
<i>Aythya nyroca</i> - D. Avrupa ve Akdeniz	0	0	NT	VU	3-5 Çift (2004 Üreme)	B1, C1
<i>Buteo rufinus</i>	0	0	LC	(NT)	Yaygın (Üreme)	C1
<i>Calandrella brachydactyla</i>	0	0	LC	LC	Var (Üreme)	C1
<i>Ciconia ciconia</i> - Doğu Avrupa	0	0	LC	LC	30 Çift (Üreme)	C1
<i>Circus aeruginosus</i>	0	0	LC	LC	Var (Üreme)	C1
<i>Coracias garrulus</i> - Avrupa	0	0	NT	VU	Var (Üreme)	B1, C1
<i>Dendrocopos syriacus</i>	0	0	LC	LC	Var (Üreme)	C1
<i>Emberiza hortularum</i>	0	0	LC	LC	Var (Üreme)	C1
<i>Falco naumanni</i>	0	0	VU	LC	Var (Üreme)	A1, C1
<i>Grus grus</i> - Anadolu ve Karadeniz	0	0	LC	(EN)	3-6 Çift (Üreme)	B1, B3, C1, C3
<i>Himantopus himantopus</i> - D. Avrupa ve D. Akdeniz	0	0	LC	LC	40 Çift (Üreme)	C1
<i>Ixobrychus minutus</i>	0	0	LC	LC	10-15 Çift (Üreme)	C1

Takson Adı	E	TE	Kırmızı Liste		Popülasyon Büyüklüğü	ÖDA Kriteri
			K	B		
 <i>Lanius minor</i>	0	0	LC	LC	Var (Üreme)	CI
<i>Melanocorypha calandra</i>	0	0	LC	LC	Var (Üreme)	CI
<i>Milvus migrans</i> - Avrupa	0	0	LC	VU	10 Çift (Üreme)	BI, CI
<i>Neophron percnopterus</i> - Avrupa	0	0	LC	EN	Var (Üreme)	BI, CI
<i>Oxyura leucocephala</i> - Doğu Akdeniz ve İran	0	0	EN	VU	10-15 Çift (Üreme)	AI, BI, CI
<i>Plegadis falcinellus</i> - Ön Asya	0	0	LC	LC	4-5 Çift (Üreme)	CI
<i>Sterna hirundo</i> - Güney Avrupa	0	0	LC	LC	6-8 Çift (Üreme)	CI
 <i>Lutra lutra</i>	0	0	NT	-	Var	CI
 <i>Polyommatus poseidon</i> - Anadolu	0	0	-	EN	Var	BI, CI

Küçük kerkenez (*Falco naumanni*) © H. Çağlar İnce

Hafik Tepeleri © Behiye Yılmaz - DoğaBel